

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये उत्तरकाण्डे

॥ चतुश्चत्वारिंशः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ चतुश्चत्वारिंशः सर्गः ॥

श्रीरामस्याज्ञया समेषां भ्रातॄणां तत्पार्श्व आगमनम्

विसृज्य तु सुहृद्वर्गं बुद्ध्या निश्चित्य राघवः।
समीपे द्वाःस्थमासीनमिदं वचनमब्रवीत् ॥ 7.44.1 ॥

शीघ्रमानय सौमित्रिं लक्ष्मणं शुभलक्षणम्।
भरतं च महाभागं शत्रुघ्नमपराजितम् ॥ 7.44.2 ॥

रामस्य वचनं श्रुत्वा द्वाःस्थो मूर्ध्नि कृताञ्जलिः।
लक्ष्मणस्य गृहं गत्वा प्रविवेशानिवारितः ॥ 7.44.3 ॥

उवाच सुमहात्मानं वर्धयित्वा कृताञ्जलिः।
द्रष्टुमिच्छति राजा त्वां गम्यतां तत्र मा चिरम् ॥ 7.44.4 ॥

बाढमित्येव सौमित्रिः कृत्वा राघवशासनम्।
प्राद्रवद् रथमारुह्य राघवस्य निवेशनम् ॥ 7.44.5 ॥

प्रयान्तं लक्ष्मणं दृष्ट्वा द्वाःस्थो भरतमन्तिकात्।
उवाच भरतं तत्र वर्धयित्वा कृताञ्जलिः ॥ 7.44.6 ॥

विनयावनतो भूत्वा राजा त्वां द्रष्टुमिच्छति।
भरतस्तु वचः श्रुत्वा द्वाःस्थाद् रामसमीरितम् ॥ 7.44.7 ॥

उत्पपातासनात् तूर्णं पद्भ्यामेव महाबलः।
दृष्ट्वा प्रयान्तं भरतं त्वरमाणः कृताञ्जलिः ॥ 7.44.8 ॥

शत्रुघ्नभवनं गत्वा ततो वाक्यमुवाच ह।
एह्यागच्छ रघुश्रेष्ठ राजा त्वां द्रष्टुमिच्छति ॥ 7.44.9 ॥

गतो हि लक्ष्मणः पूर्वं भरतश्च महायशाः।
श्रुत्वा तु वचनं तस्य शत्रुघ्नः परमासनात् ॥ 7.44.10 ॥

शिरसा वन्द्य धरणीं प्रययौ यत्र राघवः।
द्वाःस्थस्त्वागम्य रामाय सर्वानेव कृताञ्जलिः ॥ 7.44.11 ॥

निवेदयामास तथा भ्रातृन् स्वान् समुपस्थितान्।
कुमारानागताञ्छुत्वा चिन्ताव्याकुलितेन्द्रियः ॥ 7.44.12 ॥

अवाङ्मुखो दीनमना द्वाःस्थं वचनमब्रवीत्।
प्रवेशय कुमारांस्त्वं मत्समीपं त्वरान्वितः ॥ 7.44.13 ॥

एतेषु जीवितं मह्यमेते प्राणाः प्रिया मम।
आज्ञप्तास्तु नरेन्द्रेण कुमाराः शुक्लवाससः ॥ 7.44.14 ॥

प्रह्लाः प्राञ्जलयो भूत्वा विविशुस्ते समाहिताः।
ते तु दृष्ट्वा मुखं तस्य सग्रहं शशिनं यथा ॥ 7.44.15 ॥

सन्ध्यागतमिवादित्यं प्रभया परिवर्जितम्।
बाष्पपूर्णं च नयने दृष्ट्वा रामस्य धीमतः।
हतशोभं यथा पद्मं मुखं वीक्ष्य च तस्य ते ॥ 7.44.16 ॥

ततोऽभिवाद्य त्वरिताः पादौ रामस्य मूर्धभिः।
तस्थुः समाहिताः सर्वे रामस्त्वश्रूण्यवर्तयत् ॥ 7.44.17 ॥

तान् परिष्वज्य बाहुभ्यामुत्थाप्य च महाबलः।
आसनेष्वासतेत्युक्त्वा ततो वाक्यं जगाद ह ॥ 7.44.18 ॥

भवन्तो मम सर्वस्वं भवन्तो जीवितं मम।
भवद्भिश्च कृतं राज्यं पालयामि नरेश्वराः ॥ 7.44.19 ॥

भवन्तः कृतशास्त्रार्था बुद्ध्या च परिनिष्ठिताः।
सम्भूय च मदर्थोऽयमन्वेष्टव्यो नरेश्वराः ॥ 7.44.20 ॥

तथा वदति काकुत्स्थे अवधानपरायणाः।
उद्विग्नमनसः सर्वे किं नु राजाभिधास्यति ॥ 7.44.21 ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
उत्तरकाण्डे चतुश्चत्वारिंशः सर्गः ॥